

Szenthegyi István

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Bevitel

Tárgy

48(064.5)

A BARTÓK-FESZTIVÁL UTÁN

Bartók Béla

Idő

1958

Személy

Forrás:

M. Kertész

1958. 10. 12.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Két hét zenei ünnepnapjai után, jó érzéssel mondhatjuk el: a Bartók-fesztivál kitűnően sikerült, a nemzetközi találkozó elérte célját, s újabb, tág kaput nyitott a jövőbe, a két év múlva ismét megrendezésre kerülő ünnepségek felé. Kimagasló hangverseny-események emlékét őrizhetjük meg: a fesztivál olyan pilléren épült, mint a nyitó Menuhin-koncertek, majd közbül a Szentkár-Fischer Annie-est és a Juilliard-kvartett két hangversenye, és végül, mint igazi betetőzés, Rihter Bartók-játéka a Ferencsik vezényelte Állami Hangversenyzenekar záróestjén. S most valóban csak az egészen nagy koncerteket említhetjük; a többi hangverseny és az Állami Operaház Bartók-előadása ugyancsak magas színvonalat képviselt.

Zenei életünk legjobbjainak és világhíres külföldi művészeknek Bartók szellemében való összefogása teremtette meg a nagyszerű zene-ünnepet, amely az előadónak ugyanolyan izgalmas élmény volt és marad, mint a közönség számára. Nem dicsekvés, hanem a reális tények felismerése, hogy nem kis részben előadóművészeink és együtteseink jelenlegi öröndetes színvonala tette lehetővé a két hét általános sikerét — gondoljunk csak például az Állami Hangversenyzenekarra, vagy akár a rádió énekkarra, vagy éppen az ifjúsági kóruskultúrát képviselő iskolai énekkarokra. A fesztivál külföldi vendégei nemegyszer fejezték ki csodálkozásukat a tapasztalatokon. Dicsérték zenekarainkat,

kórusegyütteseinket, sőt — amire érdemes volt felfigyelni — egyik vendégünk vonósnégyeseink számán és színvonalán lepődött meg!

El kell gondolkodni rajta. Van zenekultúránk. Méltóképpen vesszük ki részünket Európába és a világ zenei művelődéséből. Megállunk a külföld előtt és mellett. A népi demokratikus Magyarország a zeneművészet otthona is — s ez az

otthon nem a kevés kiválasztotté, hanem mindnyájunké.

*

Természetes, hogy a jóleső felismerés s a mindenképpen jogos öntudat sem homályosíthatja el a szemünket, amikor zenei életünk egészét vizsgáljuk; az eredmények mellett a hiányosságokat is észre kell vennünk. Például: némiképp fonáknak tűnik, hogy megdicsért vonósnégyeseinknek alig van közönségük. (Láthattuk a Bartók-fesztiválon!) A kamarazene, sajnos, nálunk nem népszerű, pedig a talaja megvan. A tömegeket a nagyzenekari és az oratóriumhangversenyek vonzzák. Igaz: tömegről, a szó széles népi értelmében még itt sem igen beszélhetünk. A múlttal szemben kitágult ugyan a zenehallgatók tábora, de a rendszeresen hangversenyre járó közönség sorai közt kevés még a munkás. (Kivéve az olyan kórus-hangversenyeket, amelyekben üzemi énekkarok szerepelnek.) Nem lehet elhallgatnunk, hogy a munkás kóruskultúra s a velejáró hallgatóság a Bartók-fesztiválon régi hagyomá-

nyaihoz képest elégtelen képviseletet kapott.

*

S hogy állunk mi, idehaza, magával Bartókkal?

Azt hisszük, fölösleges tagadni, hogy zeneköltőnk, az általános elismerésen túl, a gyakorlati zenei életben még nem foglalta el az őt valóban megillető helyet. Bartóknak még ma sincs igazi »nagyközönsége«. Világos, hogy vannak olyan művei, amelyek kísérletező-újító szelleméből következően szinte már eleve lemondanak a népszerűségről, s szélesebb közönség számára alig megközelíthetőek. De határozottan állíthatjuk, hogy Bartók kis vagy nagy remekművei igenis közkinccsé válhatnak, eljuthatnak a tömegekhez, a tíz. és százazrekhez — csak szoktatni, nevelni, művelni kell hozzájuk a hallgatóközönséget. Sok, nagyon sok a tennivaló abban a tekintetben, hogy mi-

nél több és több embert juttassunk el a művészet, a zene — és benne Bartók — igazi megismeréséhez. Nehéz munka lesz ez és hosszú évekig tart, de éppen a fesztivál bizonyítja, hogy megoldható. Nincs még »nagyközönsége« Bartóknak. És a klasszikus zenének, de közönsége, fokozatosan növekvő, szélesedő, áhítatos tábora van már!

*

Ez a mostani Bartók-fesztivál felülmúlta a két előbit. Külsőségeiben talán szerényebb volt, mint amazok, de belső tartalma, sugárzó ereje, szerteágazó s mégis összetartó

hatása annál nagyobb méretű. Itt a magyar fővárosban a világ különböző tájairól jött művészberek találkoztak, zene-tudósok, akik hovatartozásuktól függetlenül egy nagy, közös célt vallanak: az emberiség közös nyelvén szólani, a harmóniát szolgálni, a szebb, nemesebb, békés élet igazáért fáradozni. Meghitt beszélgetések légkörében régi barátságok elevenedtek föl, vagy újak szövődtek, termékeny kapcsolatok, amelyek előbb-utóbb éreztetni fogják hatásukat. Bizakodó, optimista, nemzetközi gondolat boltozódott ebben a két hétben Budapest fölé. Egy Bartók-fesztivál sem közelítette meg jobban annak a nagy géniusz-nak eszméit, aki a népek barátságáról álmodott.

Szenthegyi István

nyomda 1926 — 8891